

ואלו הם אותם שלשה זמנים בשנה שבהם הכהנים נושאים כפיהן ארבע פעמים:

א. בתעניות,

ב. ובמעמדות⁽¹⁵²²⁾,

ג. וביום הכפורים.

ועתה, מהם תעניות, ומהו יום הכפורים — דבר ידוע הוא. אבל עלינו לבאר מהם אותם מעמדות שהוזכרו כאן.

אלו הן מעמדות: ⁽¹⁵²³⁾

לפי שנאמר בענין קרבן התמיד: "צו את בני ישראל את קרבני להמוי וגו' תשמרו" ⁽¹⁵²⁴⁾ להקריב לי במועדו". כאן ציותה התורה את בני ישראל להקריב את קרבן התמיד דבר יום ביומו. כבש אחד בכוקר, וכבש אחד בין הערבים.

והיאך היה אותו קרבן מתייחס לכל ישראל —

על ידי שהיה הקרבן בא מתרומת מחצית השקל⁽¹⁵²⁵⁾, שהיתה ניתנת על ידי כל אחד מישראל.

והקשה הריטב"א, הרי מצינו בספרי על הפסוק "לכד ממכריו על האבות" — מה שמכרו אבות זה לזה: טול אתה שבתך, ואני שבתך. משמע שמשמרות חלוקות מדאורייתא! וכך גם מסתבר, כי אם כולם עובדים בערבובכיא, יבוא הדבר לידי פשיעה, שלא ישמור כל אחד עתו, ויהא זה כקדרא דבי שותפי, שאינה לא חמימא ולא קיריא!

לכן כתב, שבאמת עיקר חילוק משמרות — מן התורה הוא. אבל לא נקבע כמה משמרות יהיו. בא משה ותיקן שיהו שמונה, כי אז היו הכהנים מועטים. וכשנתרבו בימי שמואל, חילקם לט"ז. וכשנתרבו יותר בימי דוד, חילקם לכ"ד. וסיים שזו שיטת הרמב"ן.

1524. כתב המהרש"א, שעיקר הראיה מהמילה "תשמרו". דהיינו, שיהא משמר ומעמד על קרבן התמיד. וכעין זה מצינו ברש"י במסכת סוטה [ח א] על דברי הגמרא "אין קרבנו של אדם קרב אלא אם כן עומד על גביו": מצוה על האדם שיעמוד וישמור על קרבנו, ונפקי לן בספרי מ"תשמרו להקריב לי במועדו".

1525. זה לשון ספר החינוך [מצוה קה]: מצות

1522. כתב הריטב"א, שתעניותיהם של אנשי מעמד — תעניות קלות הן, ואסורים רק באכילה ושתייה, ורק מעלות השחר. שאם לא כן, לא היו טועמים כלום מיום ראשון עד ליל שישי, [שהרי היו מתענים כל השבוע, פרט ליום א' ויום ו']! ומכל מקום מתפללים תפילת נעילה, כפי שנתבאר לעיל.

עוד כתב, שהיו מתפללים תפילת נעילה דווקא בימים שמתענים בהם. אבל בימי ראשון ושישי שבשבוע, לא היו אומרים תפילת נעילה. ומה שהגמרא אומרת שאנשי המעמדות היו מתפללים נעילה ביום שיש בו קרבן, והיינו ראש חודש, היינו משום שאכן היו מתעניין בו. כי אין אנשי מעמד מפסיקים תעניתם בראש חודש חנוכה ופורים. ולא כדברי הראב"ד, שחולק בדבר זה.

1523. כאן שנינו שנביאים הראשונים תקנות את המעמדות. אמנם כברייאתא להלן מצינו, שבתחילה משה תיקן לישראל שמונה משמרות. לאחר מכן בא שמואל והעמידן על ט"ז, ולאחר מכן בא דוד והעמידן על כ"ד. משמע מכל זה, שתיקן המשמרות — תקנת נביאים היא, ואינה מצוה מן התורה.